

Balanční pohádka

Popis: Na desce sloužící pro nácvik prostorového vnímání a rovnováhy dítě následuje pokyny čtené rodičem v rámci balanční pohádky.

Pomůcky: Balanční deska WoodBoards + příběh

O zvědavém ježečkovi

Byl podzim a listí se pomaličku začalo snášet ze stromů na zem.

(Dítě stojí na balanční desce a pomalu přesouvá váhu ze strany na stranu – napodobuje poletující listí.)

Pod hromadou listí se schovával malý ježeček Toník.

(Dítě se pokusí na desce dřepnout, chytá se za kolena – napodobuje schoulení ježka.)

Toník se protáhl a koukl se ven.

(Dítě se narovná, ruce zvedne nad hlavu a protáhne se co nejvíce do výšky.)

Najednou začal cupitat k velkému stromu. Za ním totiž leželo něco červeného.

(Dítě přechází po desce ze strany na stranu, udržuje rovnováhu.)

Cestou musel překonat překážky – větvičky, kamínky.

(Dítě se postaví na desce bokem a přenáší váhu vpřed a vzad, jako by překračovalo překážky.)

Najednou se před Toníkem objevilo krásné velké červené jablíčko.

(Dítě se zastaví, drží rovnováhu a předáváme mu kulatý předmět do ruky.)

„Šup“ s jablíčkem na záda. Toník si napíchl jablíčko na bodlinky a pyšně si ho odnesl do svého domečku.

(Dítě nese nad hlavou předmět a pomalu přechází po desce.)

Když se malý ježeček vrátil domů, spokojeně si lehl a usnul.

(Dítě se na desku posadí, obejmě kolena a položí si hlavu na ruce.)

Jaké smysly se mají posilovat? (sMysly)

- **Vestibulární systém** – udržování rovnováhy na desce, přenášení váhy.
- **Propriocepce** – vnímání vlastního těla v prostoru (dřep, protažení, překračování).
- **Zrakové vnímání** – sledování pohybu těla i pomůcek (např. předávání jablíčka).
- **Sluchové vnímání a jazyk** – poslech příběhu, zapojení do logopedické prevence (onomatopoie „cup-cup“, „šup“).

Jaké je věkové složení? (Malí/velcí)

- Mladší děti vykonávají aktivitu s pomocí podpory dospělého.
- Starší děti zvládnou složitější rovnovážné prvky a delší příběh.
- **Mladším dětem** je možné aktivitu přizpůsobit zkrácením příběhu a jednoduššími pohyby.

Jaké materiály jsou dostupné? (Materiál)

- **Balanční deska WoodBoards** (hlavní pomůcka).
- **Kulatý předmět** (míček, plyšové jablíčko, lehká koule).
- Případně **rekvizity** – obrázek ježka, listy z papíru nebo látky pro dokreslení atmosféry.
- Pro logopedický přesah – **kartičky se slovy/zvuky** (např. „cup-cup“, „šup“).

Jaký je cíl? (Motivace)

- **Podpora rovnováhy a motoriky** – hrou a bezpečnou formou.
- **Motivace k pohybu** prostřednictvím příběhu – dítě se ztotožní s ježečkem.
- **Propojení senzorického a jazykového rozvoje** – dítě nejen cvičí, ale i poslouchá a reaguje.
- **Radost z dokončení cesty** – dítě má jasný úkol (donést jablíčko domů).

Jablečný koláč

Popis aktivity: Dítě tvoří vlastní jablečný koláč ze surovin podle návodu.

Pomůcky: ovesné vločky, mouka + perníkové koření, skořice celá, badyán, jablka z filcu kousky, další druhy filcového ovoce, kartičky s recepty, puzzle s postupem pečení koláče (dějová posloupnost)

Jaké smysly se mají posilovat? (sMysly)

- **Čich** – rozpoznávání vůní (skořice, badyán, perníkové koření).
- **Hmat** – manipulace s filcovým ovocem a sypkými materiály (ovesné vločky, mouka).
- **Zrak** – skládání puzzle s posloupností přípravy koláče, vizuální kontrola surovin.
- **Chuťová představitivost** – práce s jídlem formou hry, rozvoj slovní zásoby kolem chutí.
- **Sluch/jazyk** – slovní doprovod při postupu „mícháme, krájíme, sypeme“, rytmizace slov.

Jaké je věkové složení? (Malí/velcí)

- **Mladší děti:** jednoduchá manipulace (sypání, přikládání ovoce).
- **Starší děti:** dokáží skládat recept, popsat posloupnost a hrát si na „pečení“.
- Aktivita je variabilní – pro **mladší spíše smyslová a manipulační**, pro **starší více logopedická a vzdělávací**.

Jaké materiály jsou dostupné? (Materiál)

- **Sypké materiály:** ovesné vločky, mouka, perníkové koření, skořice celá, badyán.
- **Textilní pomůcky:** jablka a další ovoce z filcu (nakrájené kousky).
- **Didaktické pomůcky:** kartičky s recepty, puzzle/postupová posloupnost.
- Možno doplnit **misku a vařečku** pro nápodobu skutečného vaření a další doplňky.

Jaký je cíl? (Motivace)

- **Rozvoj smyslového vnímání** (čich, hmat, vizuální vnímání).
- **Podpora jazykového rozvoje** – práce se slovní zásobou (suroviny, postupy), trénink dějové posloupnosti.
- **Rozvoj předmatematických dovedností** – třídění ovoce, počítání kousků, pořadí kroků.
- **Sociální a emoční rozvoj** – sdílení činnosti, společné „pečení“, pocit úspěchu z dokončeného koláče.
- **Motivace:** dítě má jasný a smysluplný cíl – vytvořit vlastní jablečný koláč.

Větrný drak

Popis: Aktivita se skládá z několika částí – první částí je navlékání doplňků na ocas draka podle šablony, následně dítě draka uchopí a létá s ním podle šablony ve vzduchu. Na připravené scéně louky se nachází zavěšený drak a list, do kterého dítě fouká. Dále třídí barevné listy.

Pomůcky: zelená rýže, drak pro provlékání (pro každé dítě, mašličky), listí, model stromu, korálky, šňůra navlékací, karty s grafomotorikou pohybu draka

Jaké smysly se mají posilovat? (sMysly)

- **Hmat** – navlékání doplňků na ocas draka (jemná motorika, textury).
- **Zrak** – vnímání barev listů, sledování pohybu draka ve vzduchu.
- **Vestibulární systém a propriocepce** – pohyb s drakem, udržení rovnováhy při pohybu.
- **Sluch a jazyk** – slovní doprovod při hře („fííí“, „huu“, „letí“), rytmizace slov.
- **Dech (oromotorika)** – foukání do listu → posílení výdechové kontroly.

Jaké je věkové složení? (Malí/velcí)

- **Mladší děti:** zvládnou foukání do listu, třídění barev, uchopení draka.

- **Starší děti:** navlékají ocasy podle šablony, běhají s drakem a pojmenovávají barvy/listy.
- Aktivitu lze **stupňovat podle věku a schopností**

Jaké materiály jsou dostupné? (Materiál)

- **Drak** (možné 3D tisk, laminovaný, papírový).
- **Ozdoby na ocas** (stuhý, filcové trojúhelníčky, korálky).
- **Větrák** pro simulaci větru – může být a nemusí, pokud je, ozdobíme zavěšením krepového papíru pro zobrazení proudění vzduchu.
- **Scéna louky** (smyslový materiál, doplňky).
- **Papírové/listové rekvizity** – zavěšený list k foukání, barevné listy k třídění.
- **Šablona** pro navlékání ocasu.

Jaký je cíl? (Motivace)

- **Rozvoj jemné a hrubé motoriky** – navlékání, pohyb s drakem.
- **Podpora dechových cvičení** – foukání jako logopedická prevence.
- **Rozvoj poznávacích schopností** – třídění barev, práce podle šablony, sledování posloupnosti.
- **Rozvoj jazyka a komunikace** – zvukomalba („fííí, ššš“), popis děje („drak letí nahoru“).
- **Motivace:** dítě se stává „pánem draka“ – může ho nejen ozdobit, ale i létat.

Které je těžší?

Popis: Mezi farmáři byla velká soutěž, kdo vypěstoval nejtěžší jablíčko. Dítě pomáhá rozhodnout, kdo je vítěz a odnese si pohár. Jednotlivá jablka porovnává mezi sebou na váze a hledá to nejtěžší.

Pomůcky: Balónky naplněné moukou tak, aby bylo každé jinak těžké, dřevěná váha, uvařené zelené špagety

Jaké smysly se mají posilovat? (sMysly)

- **Hmat** – manipulace s balónky, vnímání rozdílné váhy.
- **Propriocepce** – zvedání a přenášení „jablek“.
- **Zrak** – sledování pohybu vah, porovnávání polohy misek.
- **Sluch/jazyk** – doprovodné komentování („těžší, lehčí“), rozvoj slovní zásoby.

Jaké je věkové složení? (Malí a velcí)

- **Mladší děti:** zvládnou porovnat dva předměty (lehčí/těžší).
- **Starší děti:** hledají vítěze mezi více „jablky“, umí seřadit podle váhy.
- **Variabilita:** aktivitu lze přizpůsobit věku – od jednoduchého rozhodnutí po složitější třídění.

Jaké materiály jsou dostupné? (Materiál)

- **Balónky naplněné moukou** – různě těžké (imitace jablek).
- **Dřevěná váha** (dvouramenná).
- **Doplňek – uvařené zelené špagety** (mohou sloužit jako dekorace „tráva“, ve které jablka rostou, nebo jako doplňkový senzorický prvek, doplněný o nůžky na modelínu).
- **Pohár** – pro vítězné jablíčko (symbolické ocenění).

Jaký je cíl? (Motivace)

- **Rozvoj matematických dovedností** – srovnávání hmotnosti, základní pojmy (více, méně, těžší, lehčí).
- **Rozvoj smyslového vnímání** – hmat a propriocepce při manipulaci s různě těžkými předměty.

- **Podpora jazykového rozvoje** – slovní vyjádření výsledku („Toto jablko je těžší než to druhé“).
- **Motivace:** dítě má roli „porotce“ v soutěži farmářů – je důležité, protože rozhoduje o vítězi.

Ježeček

Popis: do boxu Trofast malého nasypat kinetický písek, po okraj, zapíchat důlky z 3D tisku (představují bodliny), upravit box do podoby ježka. Dítě následně pokládá různé druhy ovoce o různých materiálech na ježkovi bodlinky. Trénuje se zde nejen koordinace oko-ruka, ale také taktilní vnímání (hmatové) pomocí použití rozdílných povrchů. Ovoce dítě vyndává a objevuje v sypkém materiálu. Navíc je zde doplněna hrazdička pro přesypání a také jablko k plnění.

Pomůcky: kinetický písek, důlky z 3D tiskárny, doplňky z filcu pro dotvoření podoby ježka, ovoce dřevěné a filcové, barevná rýže nebo cizrna

Jaké smysly se mají posilovat? (sMysly)

- **Hmat (taktilní vnímání):** dítě osahává různé materiály ovoce (dřevo, filc), objevuje je v písku, porovnává povrchy.
- **Zrak:** koordinace oko–ruka při umísťování ovoce na „bodlinky“.
- **Propriocepce:** vkládání, vyndávání a přesypání posiluje uvědomění rukou v prostoru.
- **Sluch/jazyk:** pojmenovávání ovoce, zvuk sypkého materiálu

Jaké je věkové složení? (Malí a velcí)

- **Mladší děti:** objevují ovoce v materiálu, vkládají a vyndávají z bodlinek.
- **Starší děti:** dokáží pojmenovat ovoce, porovnávat materiály, vymýšlet příběh („ježek si nese jablko domů“).
- Aktivita se snadno **škáluje** – pro malé spíše senzorická, pro větší více edukační a logopedické.

Jaké materiály jsou dostupné? (Materiál)

- **Kinetický písek** (hlavní výplň boxu).
- **Důlky z 3D tiskárny** (napodobení ježkových bodlin).
- **Doplňky z filcu** (pro dotvoření podoby ježka).
- **Ovoce** – dřevěné, filcové, různého povrchu.
- **Barevná rýže nebo cizrna** (další sypký materiál pro objevování).
- **Hrazdička pro přesýpání + naplnitelné jablko** jako doplňkové pomůcky.

Jaký je cíl? (Motivace)

- **Rozvoj jemné motoriky a koordinace oko–ruka** při manipulaci s malými předměty.
- **Podpora taktilního vnímání** skrze různé povrchy a materiály.
- **Rozvoj slovní zásoby a jazykových dovedností** – pojmenovávání ovoce, práce s přídavnými jmény (hladké, měkké, tvrdé).
- **Prožitkový a příběhový rozměr** – dítě se stává pomocníkem ježka, který si sbírá zásoby na zimu.
- **Motivace:** zapojením do hry s ježkem a možností objevovat „poklady“ a dítě přirozeně vstupuje do činnosti.

Houby ksichtilky

Popis:

Děti hledají houby vyrobené ze samotvrdnoucí hmoty, které jsou označené různými barvami, v košíku plném listů. Po vytažení houby ji přiřadí podle nápovědy ke konkrétnímu cviku z oromotoriky a cvik předvedou před zrcadlem. Pro vytvoření atmosféry jsou doplněny přírodniny jako šípky, šišky nebo klacíky.

Pomůcky:

- houby ze samotvrdnoucí hmoty označené barvami

- košík plný listí
- zrcadlo
- přírodniny: šípky, šišky, klacíky, mech (na dozdobení prostoru)

Jaké smysly se mají posilovat? (sMysly)

- hmat – hledání hub v listí, manipulace s přírodninami
- zrakové vnímání – rozlišování barev hub, sledování obličeje v zrcadle
- mimika a oromotorika – procvičování pohybů úst a jazyka při předvádění cviků

Jaké je věkové složení? (Malí a velcí)

- mladší děti – hledají houby v listí, předvádějí jednoduché obličejové pohyby
- starší děti – přiřazují houby k předem daným cvikům, dokáží je pojmenovat a provést složitější oromotorická cvičení (např. nafukování tváří, pohyby jazyka)
- variabilita – aktivita může být čistě senzorická pro malé, u větších dětí více edukační a logopedická

Jaké materiály jsou dostupné? (Materiál)

- houby ze samotvrdnoucí hmoty
- listí (sušené nebo umělé)
- zrcadlo
- přírodniny na dekoraci (šípky, šišky, klacíky, mech)

Jaký je cíl? (Motivace)

- propojení senzorického prožitku (hledání v listí) s logopedickou prevencí
- hravé procvičení oromotoriky a mimiky
- rozvoj slovní zásoby spojené s emocemi a pohyby obličeje
- radost z objevování hub a z předvedení cviku před zrcadlem
- dítě má jasný úkol – najít houbu a ukázat, co dovede

Podzimní vesnička

Popis: Aktivita podporující volnou hru a sluchové vnímání. Přidaná práce s Albi tužkou pro rozlišování slovního popisu. Vytvořená vesnička se skřítky (Ulanik) a hledání jejich barevných čepiček a postýlek, žaludy z 3D tisku, ve kterých dítě hledá 2 vydávající zvuky. Kartičky opatřené kouzelnými samolepkami od Albi pro přiřazování barvy skřítky a předmětu.

Pomůcky: Skřítky (Ulanik), doplňky jako houbové domečky a další pomůcky z 3D tisku, otevírací žaludy z nichž 2 jsou naplněné materiálem, listí, podklad v podobě zelené čocky, Albi tužka, kouzelné samolepky

Jaké smysly se mají posilovat? (sMysly)

- sluch (rozlišování zvuků v žaludech, práce s Albi tužkou)
- zrak (rozlišování barev čepiček, postýlek, přiřazování předmětů)
- hmat (manipulace s materiálem a drobnými 3D tiskovými pomůckami, otevírání žaludů)
- fantazie a jazyk (poslech a práce se slovním popisem, slovní zásoba k tématu podzimu)

Jaké je věkové složení? (Malí a velcí)

- menší děti – hledání skřítků, otevírání žaludů, jednoduché přiřazování barev
- starší děti – práce s Albi tužkou, rozlišování slovního popisu, rozšířená slovní zásoba, detailnější hledání a třídění

Jaké materiály jsou dostupné? (Materiál)

- skřítky Ulanik
- houbové domečky a další doplňky z 3D tisku
- otevírací žaludy (dva naplněné zvukovým materiálem)
- podklad – zelená čocka + listí
- kartičky s kouzelnými samolepkami od Albi

- Albi tužka

Jaký je cíl? (Motivace)

- motivace příběhem o vesničce skřítků, kteří hledají své čepičky a postýlky
- rozvoj sluchové diferenciacce (který žalud vydává zvuk, který je tichý)
- rozvoj zrakového rozlišování a třídění barev
- podpora porozumění slovnímu popisu a posílení jazykových dovedností díky Albi tužce
- propojení volné hry s edukací – dítě objevuje, hledá, přiřazuje a zároveň se učí

